

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019202042
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:0019202042.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu: Inprega, a.s., so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, IČO: 47 811 498, zastúpeného JUDr. Martinom Kostrejom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Cyrila a Metoda 3, proti žalovanému: Mesto Michalovce, so sídlom v Michalovciach, Námestie osloboditeľov 30, IČO: 00 325 490, o zaplatenie 155.057,69 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 6.12.2019 č.k. 11C/14/2019-86 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 15.440,01 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01.03.2019 do zaplatenia.

M e n í rozsudok v zostávajúcej časti tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 80 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 155.057,69 eur s 5% ročným úrokom od 1.3.2019 do zaplatenie, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému v pomere 100%.

2. Rozhodol tak o nároku žalobcu na primeranú náhradu za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve žalovaným, na ktorých sú postavené cesty a chodníky (pozemné komunikácie) v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. a nároku na plnenie titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie verejného priestranstva.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, ktorá skutočnosť nebola ani medzi stranami spornou, že žalobca je vlastníkom pozemkov evidovaných v EKN pod č. XXXX/X o výmere 861 m² v kat. úz. U.. Na týchto pozemkoch sú v časti 450 m² postavené cesty a chodníky, ktorých vlastníkom je žalovaný. Obdobne sa takéto pozemné komunikácie nachádzajú aj na parcele CKN XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 286 m², parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 241 m², parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 514 m², EKN XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 397 m² a parc. č. XXXX/X - záhrady o výmere 202 m², parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 197 m², parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 243 m², parc. č. XXXX - orná pôda o výmere 481 m², XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 254 m², parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 245 m², avšak spolu len v rozsahu 904 m², na parcele CKN parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 235 m², XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2851 m², na parcele EKN XXXX - záhrady o

výmere 1926 m², v časti 842,625 m², parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 551 m², parc. č. XXXX - záhrady o výmere 128 m², parcely CKN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 788 m² a parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 389 m², tvoria verejné priestranstvo užívané obyvateľmi mesta - žalovaného. Po odpredaji časti týchto dvoch pozemkov od 12.3.2018 verejné priestranstvo z týchto parciel predstavuje výmeru 878 m². Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 postúpil vlastník pozemkov C.. Ľ.. M. svoju pohľadávku proti žalovanému titulom nezaplatenej náhrady za užívanie parciel EKN XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX za obdobie od 1.7.2016 do 31.12.2018 vo výške 12.755,30 eur na žalobcu. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 31.12.2018 postúpil vlastník pozemkov L.. U. svoju pohľadávku proti žalovanému titulom nezaplatenej náhrady za užívanie parciel CKN XXXX/X, XXXX/X a parciel EKN XXXX, XXXX, XXXX za obdobie od 1.7.2016 do 1.12.2018 (týkajúce sa parciel EKN XXXX, XXXX a XXXX) a za obdobie od 1.8.2016 do 31.12.2018 (týkajúce sa parciel CKN XXXX/X a XXXX/X) vo výške 94.783,80 € na žalobcu. Žalovaný je vlastníkom mestských pozemných komunikácií v zmysle § 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb., ktoré na neho prešli zákonom č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a odmieta požadovaný nárok zaplatiť.

4. Nesporné podľa názoru súdu prvej inštancie v zmysle § 151 C.s.p. medzi stranami bolo, že zo žalovanej parcely EKN XXXX/X o výmere 861 m² užíva žalovaný časť v rozsahu výmere 450 m² ako cestu a chodníky (prvý nárok), z parcely patriacej žalobcovi CKN XXXX/X o výmere 276 m², CKN XXXX/XX o výmere 241 m² a CKN XXXX/X o výmere 514 m², spolu o výmere 1.031 m² užíva žalovaný tiež ako cestu a chodníky, čiže pozemné komunikácie (druhý nárok) a z parciel patriacich žalobcovi CKN XXXX/XX o výmere 788 m² a CKN XXXX/X o výmere 389 m², spolu 1177 m² žalovaný užíva ako verejné priestranstvo (tretí nárok). Aj pri treťom uplatnenom nároku bol rozsah užívania pozemných komunikácií patriacich žalovanému nachádzajúcich sa na parcelách EKN XXXX o výmere 397 m², EKN XXXX/X o výmere 202 m² vlastnícky patriacich žalobcovi, EKN parcelách XXXX o výmere 197 m², EKN XXXX o výmere 243 m², EKN XXXX o výmere 481 m², EKN XXXX o výmere 254 m², EKN XXXX o výmere 245 m², vlastnícky patriacich Ľ.. M., spolu vo výmere 904 m² nesporný, rovnako užívanie žalovaným parciel CKN XXXX/X o výmere 235 m², CKN XXXX/X o výmere 2851 m², EKN XXXX o výmere 1926 m² pod B13, 14 v podiele 70/160 k celku, teda 842,625 m², EKN XXXX o výmere 551 m², EKN XXXX o výmere 128 m² vlastnícky patriacich L.. U., spolu vo výmere 4607,625 m².

5. Za nespornú skutočnosť súd prvej inštancie považoval výšku uplatneného nároku za užívanie pozemkov označených v žalobe 8,30 eur/m² za rok 2016, 7,75 eur/m² za rok 2017 a 7,75/m² za rok 2018, ako aj prechod nároku na zaplatenie sumy 12.755,30 eur voči žalovanému na žalobcu z osoby C.. Ľ.. M. titulom zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 za nezaplatenú náhradu za užívanie pozemkov o výmere 658 m² žalovaným za obdobie od 1.7.2016 do 31.12.2018 a titulom zmluvy o postúpení pohľadávky L.. U. na žalobcu vo výške 94.783,80 eur z dôvodu nezaplatenej peňažnej náhrady za užívanie parciel CKN XXXX/X, XXXX/X, EKN XXXX, XXXX a XXXX v období od 1.7.2016 do 31.12.2018. Rozsah užívania časti EKN parcely XXXX/X o výmere 450 m² vyplýva z predloženého geometrického plánu vyhotoveného geodetom C.. F. GEOMAX zo dňa 3.11.2014, z ktorého je zrejmé, že novovytvorené parcely XXX/X o výmere 108 m² - cesty a XXXX/X o výmere 342 m² - cesta a chodníky tvoria spolu 450 m².

6. Právne súd prvej inštancie vec posúdil v zmysle ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1,2 zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 66/2009 Z.z.“), § 100 ods. 1, § 101, § 451 ods. 1,2 a § 524 Obč. zákonníka a dospel k záveru, že pokiaľ sa žalobca domáha vo vzťahu k žalovanému zaplatenia 155.057,69 eur titulom užívania pozemkov vlastnícky mu patriacich a titulom prechodu pohľadávky na základe postúpenia, jeho žaloba je opodstatnená, preto jej vyhovel.

7. Pri svojich úvahách pri priznaní nároku na primeranú náhradu vychádzal aj zo zák. č. 66/2009 Z.z. ktorý je špeciálnou úpravou, ktorou sa rieši usporiadanie vlastníctva k pozemkom pod stavbami, patriacim Mestu Michalovce - žalovanému, ktoré sú pozemnými komunikáciami - cesty a chodníky. Z ust. § 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Žalobca pritom nie je aktívne legitimovanou osobou k začatiu procesu usporiadania pozemkových úprav. Nemôže byť navrhovateľom tohto správneho konania, nemôže preto ani požiadať o finančnú náhradu v zmysle § 3 ods. 3 spomínaného zákona, ktorú je možné požadovať až v začatom

konaní o usporiadanie pozemkových úprav. Dočasnosť vecného bremena vyplývajúca z tohto zákona vyplýva predovšetkým z ust. § 4 ods. 2. Vecné bremeno obmedzujúce vlastníka pozemku trvá len do vykonania pozemkových úprav, teda pridelenia náhradného pozemku, alebo poskytnutia finančnej náhrady, kedy na základe administratívneho rozhodnutia dôjde k nadobudnutiu vlastníctva pozemku pod stavbou vlastníkom stavby. Náhrada za vecné bremeno tak nemôže byť jednorazová nielen z týchto dôvodov, ale aj preto, že účelom a zmyslom zákona je, aby sa vykonaním pozemkových úprav zosúladiť vlastníctvo stavby s vlastníctvom pozemku, resp. aby sa vlastníkom pozemku stal vlastníkom stavby. Jednorazovým priznaním náhrady za vecné bremeno, bez začatia správneho konania, nedochádza k vysporiadaniu pozemku pod stavbou. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobcovi patrí opakovaná náhrada za vecné bremeno, ktoré musí strpieť vo forme užívania pozemkov, ktoré sú predmetom sporu žalovaným, tým, že má na nich postavené pozemné komunikácie, ktoré na neho prešli zo štátu a ktoré vlastní v zmysle § 3d zák. č. 135/1961 Zb. Náhrada sa premlčuje v zmysle § 100, § 101 Obč. zákonníka vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehote.

8. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcovi patrí aj nárok titulom bezdôvodného obohatenia za užívania verejného priestranstva, tvoriaceho plochu parciel CKN XXXX/XX o výmere 788 m² a CKN XXXX/X o výmere 389 m², ktoré sú užívané verejnosťou, teda obyvateľmi mesta Michalovce - žalovaného v súlade s ust. § 451 ods. 1 Obč. zákonníka. Od 12.3.2018 je táto plocha užívaná ako verejné priestranstvo a predstavuje 878 m² v dôsledku odpredaja časti pozemkov. Pokiaľ ide o nárok titulom bezdôvodného obohatenia, tento sa premlčuje v 2-ročnej premlčacej lehote v súlade s § 107 ods. 1 Obč. zákonníka. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobcom uplatnené nároky titulom bezdôvodného obohatenia premlčané nie sú. Žalobca uplatnil nárok na súde dňa 28.2.2019 za obdobie kratšie ako 3 roky späťne u pozemných komunikácií a za obdobie kratšie ako 2 roky ohľadne verejného priestranstva.

9. Súd prvej inštancie ustálil, že za užívanie pozemkov, ktoré sú zastavané pozemnými komunikáciami žalobcovi patrí takáto náhrada:

- za užívanie časti parcely EKN XXXX/X v rozsahu 450 m²: za obdobie od 1.3.2016 - 31.12.2016 3.131,20 eur (od 1.3.2016 - 31.12.2016 = 306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 450 m²) za obdobie od 1.1.2017 - 31.12.2017 3.487,50 eur (od 1.1.2017 - 31.12.2017 = 365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 450 m²) a za obdobie od 1.1.2018 - 31.12.2018 3.487,50 eur (od 1.1.2018 - 31.12.2018 = 365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 450 m²), spolu 10.106,20 eur.

za užívanie parciel CKN XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X, spolu o výmere 1.031 m²: za obdobie od 1.3.2016 - 31.12.2016 7.174,- eur (od 1.3.2016 - 31.12.2016 = 306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 1.031 m², od 1.1.2017 - 31.12.2017 7.990,25 eur (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1.031 m²) a za rok 2018 7.990,25 eur (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1.031 m²), spolu 23.154,50 eur.

- za užívanie parciel CKN XXXX/X o výmere 235 m², 5366/3 o výmere 2851 m², spolu o výmere 3086 m²: za rok 2016 (od 1.8.2016 - 31.12.2016, t.j. 153 dní x 8,30 eur / 365 dní x 3086 m²), spolu 10.739,28 eur (tretí nárok).

- za užívanie parciel EKN XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, ktoré sú zastavané pozemnými komunikáciami v rozsahu 904 m² a za parcely EKN XXXX, XXXX, XXXX v rozsahu 1521,625 m², spolu 2425,62 m² za rok 2016 (od 1.7.2016 - 31.12.2016 t.j. 184 dní x 8,30 eur / 365 dní x 2425,62 m²), spolu 10.187,60 eur (tretí nárok).

za užívanie parciel EKN XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a parciel CKN XXXX/X a XXXX/X, ktoré sú zastavané v rozsahu 5511,62 m² za rok 2017 (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 5511,62 m²) 42.715,02 eur a za rok 2018 (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 5511,62 m²) 42.715,02 eur.

za užívanie parciel CKN XXXX/XX o výmere 878 m² a XXXX/X o výmere 389 m², spolu 1177 m²: za obdobie od 1.3.2017 - 31.12.2017 8.190,- eur (306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 1177 m²) za obdobie od 1.1.2018 - 11.3.2018 1.753,73 eur (70 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1177 m²). Po odpredaji časti parciel č. XXXX/XX a č. XXXX/X žalobca od 11.3.2018 teda za obdobie od 12.3.2018 - 31.12.2018 požadoval za užívanie verejného priestranstva 5.496,28 eur (od 12.3.2018 - 31.12.2018 = 295 dní x 7,75 eur / 365 dní x 878 m²), spolu 15.440,01 eur.

Jednotlivé nároky spolu predstavujú sumu 155.057,69 eur (10.106,20 eur + 23.154,50 eur + 15.440,01 eur + 10.739,28 eur + 10.187,60 eur + 42.715,05 eur + 42.715,05 eur).

10. Pokiaľ žalovaný navrhol súdu vykonať dôkaz znaleckým dokazovaním za účelom zistenia výšky náhrady za užívanie predmetných nehnuteľností, súd prvej inštancie tento návrh zamietol, keďže vykonanie tohto dokazovania by si vyžadovalo ďalšie úkony súdu a odročenie pojednávania, pričom s prihliadnutím na § 153 C.s.p. mal za to, že žalovanému nič nebránilo takýto dôkaz navrhnúť skôr.

11. K obrane žalovaného, že požadovaná náhrada žalobcom nepokrýva celú výšku vecného bremena v zmysle § 4 zák. č. 66/2009 Z.z., ktoré musí strpieť, ale len jeho zložku v podobe užívania pozemkov žalovaným súd prvej inštancie uviedol, že náhrada je ekvivalentom nájmu. Takto priznaná náhrada nie je ani v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ žalobca vedel, že predmetné pozemky užíva žalovaný v čase ich kúpy. Naopak nepriznanie náhrady by mohlo byť vnímané v rozpore s dobrými mravmi, najmä z pohľadu porušovania základných práv žalobcu zaručených ústavou - práva vlastníť majetok (článok 20 ods. 1 Ústavy SR). Súd prvej inštancie tiež uviedol, že jeho rozhodnutie je v súlade s rozhodovacou praxou Krajského súdu v Košiciach (sp.zn. 5Co 423/2016, 1Co 512/2003, 2Co 205/2011, 5Co 244/2018, 2Co 301/2018).

12. Na základe týchto úvah žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť 155.057,69 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 1.3.2019 do zaplatenia, vychádzajúc z ust. § 517 ods. 1 Obč. zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. počnúc dňom, kedy sa žalovaný dostal do omeškania, teda dňom nasledujúcim po doručení žaloby súdu (28.2.2019).

13. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu voči neúspešnému žalovanému.

14. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že v danom prípade ide o vecné bremeno, ktoré vzniklo ešte pred nadobudnutím vlastníctva žalobcu k predmetným pozemkom. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Nárok na náhradu preto neprechádza na ďalšieho vlastníka. Svoju argumentáciu oprel o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.z. III.ÚS 13/2010-24 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 26/2014. Podľa názoru žalovaného, pokiaľ vznikol žalobcovi nárok na opakovanú náhradu, ide o vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 455 a nasl. Obč. zákonníka, keďže žalobca do podania žaloby na súde neúčtoval úhradu za vecné bremeno. Vytkol súdu prvej inštancie, že nesprávne priznal nárok aj za dobu, ktorá je premlčaná v zmysle § 107 ods. 1 Obč. zákonníka. Súd prvej inštancie nepripustil jeho návrh na doplnenie dokazovania ohľadom výšky bezdôvodného obohatenia, predčasne tak ukončil dokazovanie, čím uprel žalovanému právo na spravodlivý proces. Súd sa pri svojom rozhodnutí o výške nároku oprel len o odborné zistenia žalobcu, ktoré nie sú odôvodnené a sú neprimerane vysoké.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Jednorazová náhrada za vecné bremeno je v danom prípade vylúčená. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, tieto sa vzťahujú na iné prípady, a to náhradu za vecné bremeno vyplývajúce z ust. § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z., preto nie sú na daný prípad aplikovateľné. V danom prípade ide o vecné bremeno, vyplývajúce z iného právneho predpisu - zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý je špeciálnou právnou úpravou. Dočasnosť vecného bremena v zmysle tohto zákona vyplýva z ust. § 4 ods. 2. Jednorazovým priznaním náhrady za vecné bremeno, bez začatia správneho konania nedochádza k vyporiadaniu pozemkov pod stavbami. Súd správne posúdil aj námietku premlčania.

16. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobcu zotrval na odvolacej argumentácii.

17. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného zotrval na svojej doterajšej argumentácii. Poukázal na nález Ústavného súdu SR, PL.ÚS 42/2010, ktorý sa týka dočasnosti vecného bremena a nález II.ÚS 142/2015, podľa ktorého interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich

dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu.

18. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozsudkom zo dňa 12.5.2021, ktorým potvrdil rozsudok a žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcu v celom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a správnym záverom súdu prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemkom zriadením vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z.z. a náhrady za užívanie nehnuteľnosti, vlastnícky mu patriacich ako verejného priestranstva titulom bezdôvodného obohatenia. Otázku náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zákon č. 66/2009 Z.z. konkrétne nerieši ale z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v otázke, či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena zo zák. č. 66/2009 Z.z. má byť priznávaná jednorazovou formou alebo vo forme opakovanej náhrady sa priklonil k názoru súdu prvej inštancie o tom, že vychádzajúc zo zmyslu a účelu zákona, ktorý obmedzuje dobu trvania zákonom zriadeného vecného bremena (len) do vykonania pozemkových úprav možno vyvodiť, že pokiaľ ide o rozsah trvania vecného bremena, tento je dočasný charakteru. Keďže nejde o trvalú úpravu zriadenia vecného bremena zákonom a vychádzajúc z charakteru tohto obmedzenia, ktorý sa vyznačuje dočasnou, je vylúčené žiadať náhradu jednorazovú, ktorá je náhradou za trvalé obmedzenie vlastníckych práv zriadeným vecného bremena. V danom prípade nemožno určiť, dokedy bude vecné bremeno trvať, je namieste preto podľa názoru odvolacieho súdu žiadať opakujúce sa plnenie do času definitívneho usporiadania vzťahov medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemkov. Ani z uznesenia NS SR zo dňa 30.11.2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019 podľa názoru odvolacieho súdu nevyplývajú úvahy, o ktoré by sa mohol oprieť pri zohľadnení špecifik vyplývajúcich zo zák. č. 66/2009 Z.z. v súvislosti s priznaním náhrady v porovnaní s priznávaním náhrady za vecné bremeno podľa iných právnych predpisov, najmä pri zohľadnení dočasného charakteru tohto obmedzenia.

19. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27.10.2021 sp. zn. 1Cdo/171/2021, ktorým rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2021 sp. zn. 9Co/72/2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru najvyššieho súdu sa odvolací súd v posudzovanom prípade dostatočne nevysporiadal s existujúcim rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.11.2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019, ktorý v obdobnej veci vyslovil právny názor o charaktere náhrady za vznik vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z., pričom skutková podstata v oboch posudzovaných rozhodnutiach je identická. Na prvý pohľad ide o skutkovo analogické situácie, ktoré sa líšia len v konkrétnych okolnostiach. Pokiaľ sa teda odvolací súd v posudzovanom prípade dostatočne nevyporiadal s týmto rozhodnutím, takýmto konaním civilný súd porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, čo má za následok vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. Z dôvodu tohto procesného pochybenia nemožno považovať rozhodnutie odvolacieho súdu za správne, preto rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Po vrátení veci dovolacím súdom na ďalšie konanie Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p., berúc do úvahy právny názor dovolacieho súdu vyslovený v uznesení zo dňa 27.10.2021 sp. zn. 1Cdo/171/2021, ktorým je v zmysle § 455 C.s.p. viazaný a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je v časti dôvodné.

21. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 13.4.2022 o 10.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 6.4.2022 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

22. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemkom zriadením vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z.z. a náhrada za užívanie nehnuteľností vlastnícky mu patriacich ako verejného priestranstva obyvateľmi mesta titulom bezdôvodného obohatenia.

23. Pokiaľ ide o nárok titulom bezdôvodného obohatenia, tento žalobca opieral o tvrdenie, že žalovaný užíva parcely CKN XXXX/XX o výmere 788 m² a CKN XXXX/X o výmere 389 m², vlastnícky mu patriace ako verejné priestranstvo, ktoré je užívané verejnosťou, teda obyvateľmi mesta Michalovce - žalovaného. Od 12.3.2018 je táto plocha užívaná ako verejné priestranstvo v rozsahu 878 m² v dôsledku odpredaja jej časti. Nakoľko žalovaný nespochybnil žiadnym spôsobom v priebehu konania pred súdom prvej inštancie tieto tvrdenia žalobcu, teda nespochybnil tento nárok čo do jeho základu, súd prvej inštancie mal za preukázané, že predmetné parcely sú užívané verejnosťou ako verejné priestranstvo, teda žalovaný z dôvodu užívania tohto verejného priestranstva obyvateľmi mesta Michalovce sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje, preto žalobcovi patrí za toto užívanie náhrada v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V konaní žalovaný nespochybnil ani výšku nároku, keď žalobca požadoval za užívanie týchto parciel náhradu za obdobie od 1.3.2017 do 31.12.2017 vo výške 8.190,- eur (306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 1177 m²) za obdobie od 1.1.2018 až 11.3.2018 vo výške 1.753,73 eur (70 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1177 m²). Po odpredaji časti týchto parciel požadoval náhradu za užívanie od 12.3.2018 do 31.12.2018 vo výške 5.496,28 eur (od 12.3.2018 do 31.12.2018 = 295 dní x 7,75 eur / 365 dní x 878 m²), čo spolu činí 15.440,01 eur. Súd prvej inštancie tak ustálil, že žalobcovi patrí nárok titulom bezdôvodného obohatenia voči žalovanému vo výške 15.440,01 eur spolu s prísl. úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 1.3.2019, vychádzajúc z toho, že žaloba bola žalovanému doručená dňa 28.2.2019. V súvislosti so vznesením námietky premlčania voči tomuto nároku súd prvej inštancie uviedol, že nárok titulom bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote v súlade s § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nakoľko žalobca uplatnil nárok na súde 28.2.2019 za obdobie kratšie ako dva roky spätne, tento nárok nemožno považovať za premlčaný.

24. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie pri posudzovaní tohto nároku vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd potvrdil rozsudok v tomto smere podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

25. Navyše je potrebné uviesť, že aj keď žalovaný odvolaním napadol rozhodnutie súdu prvej inštancie vrátane tohto nároku titulom bezdôvodného obohatenia, jeho odvolacia argumentácia v tomto smere je len všeobecného charakteru bez uvedenia konkrétnych dôvodov, keď neuviedol v čom vidí nesprávnosť rozhodnutia súdu o tomto nároku titulom bezdôvodného obohatenia, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v tomto smere.

26. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 15,440,01 eur s prísl. ako vecne správny.

27. Pokiaľ ide o nárok za obmedzenie vlastníckeho práva titulom zriadenia vecného bremena zák. č. 66/2009 Z.z., žalobca sa domáha opakovaného plnenia za obdobie od 1.3.2016 do 31.12.2018 vychádzajúc z trhovej ceny nájmu jednotlivých pozemkov v predmetnej lokalite za uvedené obdobie.

28. Sporným v konaní sa nestalo právo žalovaného užívať pozemky vlastnícky patriace žalobcovi na základe zák. č. 66/2009 Z.z. do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území, ktoré v konaní nebolo spochybnené. Žalovaný v konaní nespochybnil ani nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie tohto vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zo zákona, mal však za to, že žalobcovi patrí za toto obmedzenie jednorazová náhrada, nie náhrada formou opakovaného plnenia, že nárok žalobcu je premlčaný a tiež, že táto náhrada patrí len prvému vlastníkovi v čase účinnosti zákona.

29. Pokiaľ ide o zodpovedanie otázky formy náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zo zák. č. 66/2009 Z.z., zákon túto otázku nerieši. Ako však pripomenul dovolací súd v uznesení, ktorým zrušil skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu, pri riešení tejto otázky je potrebné vychádzať z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019, ktoré posudzuje spornú otázku formy náhrady za vznik zákonného vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí vyslovil právny názor, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. vzniká jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. a teda, že náhrada za vznik vecného bremena podľa tohto zákona je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Na toto rozhodnutie nadväzujú aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu neskôr

vydané, ktoré názory uvedené v tomto skoršom rozhodnutí nespochybnili a vecne na ne nadviazali. Ide o rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2019 a 1 Cdo 171/2021.

30. Nakoľko ide o skutkovo totožné prípady, posudzovanie formy tejto náhrady ako opakovanej by znamenalo odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, preto odvolací súd vychádzal z toho, že náhradu za zákonné obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. je potrebné ponímať ako náhradu jednorazovú, na ktorú vznikol nárok vlastníčkovi pozemku dňom účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z., t.j. od 1.3.2009.

31. Odvolací súd sa v ďalšom zaoberal námietkou premlčania vznesenou zo strany žalovaného, ktorý namietal, že nárok žalobcu je potrebné považovať za premlčaný vzhľadom na to, že majetkové právo na jednorazovú náhradu bolo potrebné uplatniť najneskôr do troch rokov od účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z., t.j. najneskôr do 1.3.2012.

32. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

33. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

34. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

35. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

36. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení odvolací súd je toho názoru, že nárok žalobcu na priznanie náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. je potrebné považovať za premlčaný. Zákon, v zmysle ktorého vzniklo právo uplatniť jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena nadobudol účinnosť dňa 1.3.2009, preto najneskôr mohol žalobca uplatniť tento nárok súdnou cestou do uplynutia troch rokov, teda do 1.3.2012. Žalobca podal žalobu na súde (až) dňa 28.2.2019, urobil tak zjavne po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby. Z týchto dôvodov je potrebné nárok žalobcu považovať za premlčaný, čo zakladá dôvod pre zamietnutie žaloby.

37. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnomu záveru o tom, že nárok žalobcu nie je premlčaný, neostávalo odvolaciemu súdu iné, len v zostávajúcej časti v súlade s § 388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť.

38. V zmysle § 396 ods. 2 C.s.p. odvolací súd rozhodoval o trovách prvoinštančného konania a v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. ustálil, že úspech žalovaného činí 90% oproti úspechu žalobcu vo výške 10%, vychádzajúc z celkového nároku, ktorý žalobca uplatnil vo výške 155.057,69 eur s prísl., z ktorého mu bola prisúdená suma 15.440,01 eur s prísl.. Preto žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcovi v rozsahu 80% (90% úspech - 10% neúspech).

39. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p., vychádzajúc z rovnakých zásad ako pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania, dospel k záveru, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 80%.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).